

AKTUĀLI

- KNAB Tviterī! Seko KNAB ziņām www.twitter.com/KNABinforme
- Saeimā pieņemti grozījumi Krimināllikumā, kas paredz kriminālatbildību par nelikumīgu partiju finansēšanu un dos KNAB plašākas iespējas kontrolēt partiju finansēšanu.
- Ministru kabineta komiteja atbalstījusi KNAB koncepciju par lobēšanas likuma izstrādi un līdz ar to arī brīvprātīga lobētāju reģistra izveidi. Galvenais likuma mērķis - nošķirt legālo lobēšanu no nelikumīgās tirgošanās ar ietekmi.
- Tuvojas vēlēšanas! Valsts un pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem jāievēro ierobežojumi aģitācijas pasākumu norisē un priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumā.
- Lai veicinātu iedzīvotāju vēlmi un iespējas sniegt atbildīgajām institūcijām informāciju par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem, KNAB mājas lapā pieejama **iesnieguma veidlapa** ziņošanai par koruptīviem pārkāpumiem (skatīt www.knab.gov.lv)
- KNAB atsāk izglītošanas sezonu! Aicinām pieteikties skolas, valsts amatpersonas un citus interesentus pa tālruni **67356189**

„Tie, kas veicina korupciju, tie rada šaubas, nedrošību, izposta uzticību brīvai, neatkarīgai Latvijai.”

K.Skalbe

KNAB Twitter konts ir KNAB īso vēstījumu profils, kas papildina mājaslapu un galvenokārt kalpo kā papildus informēšanas un izglītošanas instruments. KNAB var atrast @KNABinforme vai www.knab.gov.lv uzspiežot uz Twitter bannera.

SKATĪ

- 2011.gada 6 mēnešos prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai KNAB nosūtījis **10** kriminālprocesus pret **24** personām. Pirmajā pusgadā uzsākti **12** kriminālprocesi.
- Saistībā likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu 2011.gada pirmajā pusgadā tika izskatītas **97** administratīvā pārkāpuma lietas, kuru ietvaros **administratīvi sodītas 47 valsts amatpersonas**, piemērojot tām naudas sodu **3 935 latu** apmērā, t.sk. pie administratīvās atbildības saukti **13 Saelmas deputāti**. Birojs 6 valsts amatpersonām lūdzis atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus **75 080 latu** apmērā.
- Par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma normu pārkāpumiem 2011.gada pirmajā pusgadā sastādīti **40** administratīvā pārkāpuma protokoli un pieņemti **28** lēmumi par administratīvā soda piemērošanu politiskajām partijām, uzliekot naudas sodus kopumā **6 665 latu** apmērā.

! KAS VALSTS UN PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒM JĀIEVĒRO PIRMS VĒLĒŠANĀM

Āģitācijas ierobežojumi valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos (uzņēmēj sabiedrībās)

✓ Valsts un pašvaldību iestādēs, kapitālsabiedrībās, kurās vairāk nekā 50% kapitāla daļu (akciju) pieder valstij vai pašvaldībai, **aizliegts publiski pieejamās vietās izvietot un izplatīt priekšvēlēšanu āģitācijas materiālus** (neattiecas uz Centrālās vēlēšanu komisijas informatīva rakstura materiāliem par vēlēšanām un ja telpas politiskajai organizācijai piešķirtas, lai tiktos ar vēlētājiem).

✓ Minētās iestādes politiskajām organizācijām, politisko organizāciju apvienībām vai atsevišķiem deputātu kandidātiem bez maksas vai par maksu, kas nepārsniedz šo telpu uzturēšanas faktiskos izdevumus un **uz vienādiem nosacījumiem** var piešķirt telpas, kur rīkot tikšanās ar vēlētājiem.

✓ **Ir aizliegts radīt priekšrocības vai ierobežojumus** kādai politiskajai organizācijai, politisko organizāciju apvienībai vai arī kādam deputāta kandidātam priekšvēlēšanu āģitācijas materiālu izvietojumā publiskās vietās.

✓ Politiskajai organizācijai, politisko organizāciju apvienībai, deputātu kandidātiem un viņu pilnvarotajām

personām **ir tiesības priekšvēlēšanu āģitācijas veikšanai publiskās vietās izvietot āģitācijas materiālus, ierīkot standus un galdus, kā arī uzstādīt pārvietojamas nojumes**, kas nepārsniedz pašvaldības noteiktos izmērus, brīdinot par to visu attiecīgo pašvaldību vismaz trīs dienas iepriekš. **Publiskās vietās izvietoto priekšvēlēšanu āģitācijas materiālu ietvaros jānorāda, kura politiskā organizācija vai**

Priekšvēlēšanu āģitācija – kādas politiskās organizācijas, politisko organizāciju apvienības vai arī kāda deputāta kandidāta reklamēšana masu informācijas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur **tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret** kādu politisko organizāciju, politisko organizāciju apvienību vai arī deputāta kandidātu.

politisko organizāciju apvienība vai kurš deputāta kandidāts šo priekšvēlēšanu āģitāciju ir apmaksājis.

✓ Valsts un pašvaldības var noteikt publiskās vietas, kurās **nedrīkst izvietot āģitācijas materiālus.**

✓ **Personas, kas pārkāpušas** likumā noteikto āģitācijas materiālu izvietojuma **kārtību, saucamas pie** likumos un pašvaldību saistošajos noteikumos paredzētās **atbildības.**

Vēlēšanu dienā - 17.septembrī, kā arī dienu pirms vēlēšanām - 16.septembrī priekšvēlēšanu āģitācijas materiālu izvietojšana valsts un pašvaldību iestādēs, kapitālsabiedrībās, kurās vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju) pieder valstij vai pašvaldībai,

ir aizliegta!

LIKUMA SPĒKS ĻAUS ATKLĀT PARTIJU „MELNĀS KASES”

Pēc vairāku gadu ilgušajām diskusijām Saeima 8.septembrī pieņēma grozījumus Krimināllikumā, kas paredz kriminālatbildību par nelikumīgu politisko partiju finansēšanu un nelikumīgu dāvinājumu pieņemšanu.

Krimināllikuma grozījumi saistībā ar kriminālatbildības noteikšanu par nelikumīgu politisko partiju finansēšanu mazinās iespēju izvairīties no atbildības par būtiskiem partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem un ļaus Birojam izmantot kriminālprocesuālos līdzekļus un speciālās izmeklēšanas darbības, lai atklātu šādus pārkāpumus.

KNAB priekšnieka p.i. Juta Strīķe:

„Birojs jau piecus gadus ir iestājies par šo likuma grozījumu pieņemšanu, tie ir ļoti būtiski biroja darbā, jo ļaus kontrolēt ne tikai grāmatvedības un atskaites dokumentus, bet arī reālās naudas plūsmas, kas, iespējams, nekādos dokumentos netiek uzrādītas.”

Kriminalizējot ar partiju nelikumīgu finansēšanu saistītās darbības, pie kriminālatbildības varēs saukt tās personas, kuras partiju vajadzībām būs pretlikumīgi pieņēmušas, pieprasījušas vai izspiedušas finanšu līdzekļus lielā apmērā (vairāk nekā 10 000 latu apmērā), piemēram, no aizliegtā finansēšanas avota (no ārvalstīm, no juridiskām personām). Par šādiem noziegumiem tiek paredzēts maksimālais sods brīvības atņemšana – atkarībā no nodarījuma smaguma – uz laiku līdz trim, pieciem un sešiem gadiem.

Turpmāk kriminālatbildība tiek noteikta arī par partiju nelikumīgu finansēšanu lielā apmērā, piemēram, ziedotājiem, veicot maksājumus partijām no nelegāliem ienākumiem, no noziedzīgi iegūtajiem līdzekļiem vai pārsniedzot likumā noteiktos apmēra ierobežojumus. Par šādām darbībām ir paredzēts sods brīvības atņemšana uz laiku līdz četriem gadiem, bet par starpniecību partiju finansēšanā lielā apmērā – brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem.

Nemot vērā, ka personu darbības saistībā ar partiju nelikumīgu finansēšanu ir latentas jeb slēptas, likums paredz personu atbrīvošanu no kriminālatbildības, ja nelikumīga finansēšana saistīta ar izspiešanu vai ja persona pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas labprātīgi paziņo par notikušo, tādējādi veicinot šādu noziegumu atklāšanu un partiju finansēšanas likumību.

Nosakot kriminālatbildību par dažādiem ar nelikumīgu partiju finansēšanu saistītiem noziegumiem, tiks nodrošināta iespēja efektīvāk kontrolēt faktisko finanšu līdzekļu plūsmu partiju darbības nodrošināšanā, tai skaitā atklāt un likvidēt tā saucamās partiju „melnās kases”.

KNAB pieredze, kontrolējot partiju finansēšanas atbilstību likuma prasībām, kā arī ārvalstu prakse liecina, ka šādi pārkāpumi ir nozīmīgi un no citiem pārkāpumu veidiem atšķiras ar lielu kaitējumu sabiedrības interesēm.

Līdz šim kriminālatbildība bija paredzēta par šauru jautājumu loku – tikai par starpniecību partiju nelikumīgā finansēšanā, tāpēc piecu gadu laikā KNAB regulāri ir vērsis gan Ministru kabineta, gan Saeimas uzmanību uz problēmām partiju finansēšanas jomā, uzsverot, ka arī daudzi citi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma pārkāpumi būtiski aizskar sabiedrības un valsts intereses.

288.² pants. Politiskās organizācijas (partijas) vai politisko organizāciju (partiju) apvienības nelikumīga finansēšana.

288.³ pants. Starpniecība politiskās organizācijas (partijas) vai politisko organizāciju (partiju) apvienības nelikumīgā finansēšanā.

288.⁴ pants. Politiskās organizācijas (partijas) vai politisko organizāciju (partiju) apvienības nelikumīga finansējuma pieņemšana un izspiešana.

288.⁵ pants. Politisko organizāciju (partiju) vai politisko organizāciju (partiju) apvienību nelikumīgi finansējušas personas atbrīvošana no kriminālatbildības.

AMATPERSONAS JAUTĀ, KNAB ATBILD

J: Vai sieva un vīrs var strādāt vienā valsts iestādē (dažādās struktūrvienībās), ja nav tiešā pakļautībā?

A: Likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” neaizliedz radniekiem (likuma izpratnē vīrs un sieva ir radnieki) strādāt vienā iestādē. Ir svarīgi, lai, pildot amata pienākumus, radnieki nenonāktu interešu konfliktā un tiktu ievērots, ka valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri ir personiski vai mantiski ieinteresēti.

J: Esmu pašvaldības uzņēmuma valdes locekle. Vai drīkstu darbā pieņemt savu brāļa sievu, kurai būtu jāpilda galvenās grāmatvedes pienākumi? Vai tas ir interešu konflikts?

A: Brāļa sieva saskaņā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” iekļauto definīciju neietilpst radnieku lokā. Līdz ar to valsts amatpersonas iespējamā administratīvo aktu sagatavošana vai izdošana attiecībā uz brāļa sievu, pieņemot viņu darbā, nebūtu uzskatāma par interešu konfliktu, kuru aizliedz minētais likums. Tomēr jāņem vērā, ka minētajā likumā teikts, ka valsts amatpersonām jādarbojas atbilstoši attiecīgajā profesijā, jomā vai nozarē apstiprinātajiem uzvedības (ētikas) kodeksiem un valsts amatpersonām jāatsakās no tās amata pienākumu veikšanas vai amata savienošanas visos gadījumos, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta tās darbības objektivitāte un neitralitāte. Turklāt Likums nosaka, ka valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, sagatavot vai izdot administratīvos aktus, veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas, slēgt līgumus vai veikt citas darbības, kurās šī valsts amatpersona, tās radnieki vai darījumu partneri **ir personiski vai mantiski ieinteresēti**. Lai arī Likuma izpratnē brāļa sieva nav uzskatāma par radnieku, tomēr, atkarībā no situācijas var rasties tādi apstākļi, kad jums rodas personiskā ieinteresētība (vai citiem var šķist, ka esat personiski ieinteresēta) uzlabot brāļa ģimenes materiālo stāvokli vai izrādīt viņai kādu labvēlību. Tāpēc, saskaņā ar Likumu jums kā valsts amatpersonai nekavējoties rakstveidā jāsniedz informāciju augstākai valsts amatpersonai vai koleģiālajai institūcijai par pašas, savu radnieku vai darījumu partneru mantisko vai citu personisko ieinteresētību kādas darbības veikšanā, kura ietilpst tās amata pienākumos. Likums nosaka, ka augstāka valsts amatpersona vai koleģiālā institūcija pēc minētās informācijas saņemšanas uzdod attiecīgās valsts amatpersonas funkciju izpildi citai valsts amatpersonai.

J: Kā jārikojas amatpersonai, ja tiek piedāvāts kukulis?

A: Situācijas un apstākļi, kuros amatpersonai var tikt piedāvāts kukulis, var būt ļoti dažādas. Piedāvājam vispārīgus ieteikumus kā rīkosieties adekvāti un likuma ietvaros:

1) Ja tiek piedāvāts kukulis, pēc iespējas ātrāk jāziņo KNAB. Ir jāziņo KNAB arī tad, kad rodas aizdomas, ka var tikt piedāvāts kukulis (piemēram, amatpersonai tiek doti mājieni vai piedāvāts satikties ārpus darba laika). Sazinoties ar KNAB, amatpersonai tiks dotas instrukcijas, saskaņā ar kurām tai būs jārikojas;

2) Ja nav iespējas operatīvi ziņot KNAB, jāatceras, ka nedrīkst ne pieņemt, ne arī piekrist pieņemt kukuli. Cilvēkam, kurš piedāvā kukuli, skaidri un kategoriski jāatsaka. Krimināllikums paredz atbildību "par kukuļa vai tā piedāvājuma pieņemšanu, ko izdarījusi valsts amatpersona pati vai ar starpnieku pirms kādas likumīgas vai nelikumīgas darbības izdarīšanas vai neizdarīšanas kukuļdevēja, kukuļa piedāvātāja vai citas personas interesēs, izmantojot savu dienesta stāvokli, neatkarīgi no tā, vai pieņemtais vai piedāvātais kukulis domāts šai valsts amatpersonai vai jebkurai citai personai";

3) Nekavējoties jāsazinās ar priekšniecību vai citām iestādē strādājošām amatpersonām, lai informētu par kukuļa piedāvāšanas faktu. Informējot citas personas, izvairīties no turpmākiem pārrunājumiem.

Būtu ieteicams, ka katrā institūcijā tiktu īstenoti preventīvie pretkorupcijas pasākumi, kuri attiecas uz darba vides organizēšanu: darba kabinetos atrastos vismaz divi darbinieki (šādā veidā nodrošinot „četrus acu principu”), tiktu ierīkotas caurspīdīgas starpsienas, noteikta speciāla kārtība, kā jārikojas, kad tiek piedāvāts kukulis.

1. Kādās kapitālsabiedrībās valsts vai pašvaldības iestādes vadītājam ir atļauts ieņemt amatus, saņemot rakstveida atļauju?

- Jebkurā privātajā kapitālsabiedrībā.
- Privātajā kapitālsabiedrībā, tikai ja tas ir saistīts ar valsts vai pašvaldības interešu pārstāvēšanu tajā.
- Valsts vai pašvaldības iestādes vadītājam ir aizliegts ieņemt amatu privātajā kapitālsabiedrībā.

2. Ar ko dāvana atšķiras no kukuļa?

- Kukulis ir materiālas vērtības, mantisks vai citāda rakstura labums, kas ir dārgāks par 5 latiem, bet dāvanas vērtība nedrīkst pārsniegt 5 latus.
- Kukulis ir materiālas vērtības, mantisks vai citāda rakstura labums, ko valsts amatpersona pieņem par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu kukuļdevēja interesēs, bet dāvanu drīkst saņemt tikai no tādas personas, attiecībā uz kuru amatpersona nav veikusi ar amata pienākumiem saistītas darbības un kura neprasa vai negaida pretī nekādu labumu vai priekšrocības.
- Dāvana un kukulis ir viens un tas pats - neviens neko tāpat vien bez kāda slēpta nolūka valsts amatpersonai nedod.

3. Valsts amatpersona tiek lecelta iestādes vadītāja amatā, kura pienākumos ietilptu uzraudzības un kontroles funkciju pildīšana attiecībā uz laulāto. Kā pareizi rīkoties valsts amatpersonai?

- Nodot uzraudzības un kontroles funkciju izpildi attiecībā uz laulāto savam vietniekam.
- Paziņot augstākai amatpersonai par interešu konflikta situāciju, lai tā uzdotu šo funkciju izpildi citai valsts amatpersonai.
- Pildīt uzraudzības un kontroles funkcijas attiecībā uz laulāto tā, lai citiem darbiniekiem nerastos iespaids par personisko ieinteresētību un neobjektivitāti.

**KNAB ATSĀK
IZGLĪTOŠANAS
SEZONU!
AICINĀM PIETEIKTIES
67356189**

Sarunājas divi paziņas:

- Nu kā, vai aizdevumu tev bankā iedeva?
- Nē! Atteica pēc tam, kad ailītē „Aizdevuma mērķis” biju godīgi ierakstījis - „Kukulis ierēdnim”...

Testa pareizās atbildes: 1.-3; 2.-2; 3-2.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Starptautiskās pretkorupcijas dienas ietvaros izsludina korupcijas novēršanas tēmai veltītu

VIDEOKLIPU KONKURSU

Videoklips var būt gan kā aicinājums vērsties pret korupciju, gan kā spilgts korupcijas seku atainojums un nosodījums, gan kā pozitīvs vēstījums, kādai būtu jābūt godprātīgai valsts amatpersonai.

Konkursā aicināti piedalīties jaunieši vecumā **no 15 līdz 21 gadam**.

Dalībnieki var iesniegt vienu vai vairākus **30 – 50 sek.** videoklipus. Tam jābūt viena autora vai autoru grupas oriģināldarbam, kas iepriekš nav bijis publiski izplatīts un eksponēts.

Balvas:

1.vietas ieguvējam – Ls 150 apmērā,

2.vietas ieguvējam – Ls 100 apmērā,

3.vietas ieguvējam – Ls 70 apmērā.

Konkursa darbus ar norādi *KNAB Videoklipu konkursam* jāiesniedz personīgi vai jānosūta KNAB pa pastu **līdz 21.11.2011.** (pasta zīmogs) Brīvības iela 104, 2.korp., Rīga, LV-1001 vai atsūtot pa e-pastu, ja nepieciešams, augšupielādējot tos, piemēram, www.failiem.lv, vai citā lielu failu pārsūtīšanas sistēmā, un nosūtot lejupielādes saiti uz **e-pastu konkurss@knab.gov.lv**. (sīkāk skatiet nolikumu KNAB mājas lapā www.knab.gov.lv).

Konkursa noslēgums un labāko darbu autoru apbalvošana
9.decembrī KNAB telpās.

Papildu informācija KNAB Korupcijas novēršanas nodaļā pa tālruni 67356189.

2011.gada 6.oktobrī, 3.novembrī un 1.decembrī

Valsts administrācijas skolā Rīgā, Raiņa bulvārī 4

KNAB speciālistu vadītais seminārs

**par korupcijas un interešu konflikta novēršanas
pasākumiem iestādēs.**

Vairāk par pieteikšanos un kursu norisi

www.vas.gov.lv